

geosis, han er bunden af og til, ud i Arbejderbevægelsen, saa vilde han ved Siden af sin Pessimisme, som er berettiget, naar han ser paa det nuværende Samfund, faa den Optimisme, som Deltagelsen i Livet, den moderne Arbejderbevægelse og Begejstringen for Fremtiden giver. Saa vilde han forene sin berettigede Pessimisme med den Optimisme, som føles, naar man kaster sig ud i det levende Samfundsliv, der hvor det vokser og gror, ikke der, hvor det visner og dør, og hvor han bliver staaende.

Det ærede Medlem sagde, at Erhvervs-livet dog er sundt i sin Grund, selv om der ganske vist er en Del Skimmel paa Overfladen. Men et andet Sted i sin Tale sagde det ærede Medlem, at Alberti var kun en enkelt særlig stor Giftplante, men at andre Giftplanter voksede op af den samme sumpede Grund. Der er aabenbart en Modsigelse her. Den sidste Udtalelse er den rigtige. Det er Grunden, der er sumpet og usund, ikke blot Overfladen, og Grunden for den nuværende Samfundstilstand er den private Ejendomsret til Produktionsmidlerne. Gennem Kapitalismen ere alle Værdier blevne flydende. Selv Jorden pantsættes. Det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen) talte om, at nu maatte vi kalde Danmark for et lille, pantsat Samfund. Man kunde ogsaa, naar man ser paa Kapitalismen og den sidste Panamaaffære, kalde det et lille bandsat Samfund. Baade pantsat og bandsat er vort Samfund under Kapitalismens og den dermed sammenhængende Militarismes Forbandelse, et lille forældet og forældet Samfund. Der har udviklet sig en Modsætning mellem Ejendomsforholdene og Produktionskræfterne. Det er denne Modsætning, Socialismen vil afhjælpe. Det ærede Medlem erkendte selv, at Produktiviteten var i stadig Stigen. Han nævnedes, at Antallet af Hestekræfter i den Industri, der er under Fabriktilsynet, er vokset i de sidste 5 Aar fra 70,000 til 120,000. Altsaa, Produktionsevnen er vokset mægtigt, men samtidig er Anarkiet vokset, samtidig ere vi ude i en Krise af Svindel og Lovløshed som den, vi for Tiden gennemleve. Sagen er nemlig den, at Arbejdet er vel mere produktivt, men Arbejdets Udbytte tilegnes og opsuges mere og mere af Kapitalen. Det, vi derfor kræve, den store Reform, som maa til, er, at Samfundet reformeres fra Grunden af, d. v. s., at Privatejendomsretten til Produktionsmidlerne ophæves og Produktionsmidlerne overgaa til at være Folkets Fællesejendom.

†

Vejen dertil — for vi vide meget godt, at det kan ikke ske med eet Slag — er Arbejdernes faglige kooperative og politiske Organisation og Opdragelse, det er den socialpolitiske Lovgivning, og det er Statens og Kommunernes Overtagelse af de Virksomheder, der allerede have udviklet sig til faktiske Monopoler.

Man raaber i denne Tid paa Statens Hjælp fra de nødlidende Banker og fra de nødlidende Agrarer, Staten maa nu komme dem til Hjælp. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Birch) udtalte, at det var tvivlsomt, hvorvidt den burde have hjulpet i Vinter; men han gik dog med dertil, og det gjorde vi alle. Nu er det ganske klart, at naar Staten hjalp de nødlidende Banker i Vinter, maa den ogsaa træde til og hjælpe de nødlidende Agrarer. Det er indlysende, det andet vilde være blodig Uretfærdighed. Jeg haaber heller ikke, det ærede Medlem vil unddrage sig denne Pligt, det ærede Medlems Parti har jo ogsaa sluttet sig til den Dagsorden, der udtrykkelig gik ud paa at mildne de Ulykker, som Alberti-Katastrofen har fremkaldt. Men naar jeg har sagt dette, vil jeg ogsaa betone, at det er let nok for adskillige Godtfolk, at de, naar det kniber, komme løbende og sige, at Staten maa hjælpe, de samme Godtfolk, der til daglig ere saa bange for, at Staten saaledes, som vi kræve, skal gribe ind i det økonomiske Liv, i Erhvervs-livet, begrænsende overfor den Udbytning, som Kapitalen gør sig skyldig i. Saa holde de paa det private Initiativ, paa det personlige Næringsliv, saa maa Staten ikke sætte Grænser for Arbejdslivet, saa maa Staten overhovedet slet ikke gribe ind. Men naar det kniber for dem, naar deres private Økonomi spiller fallit, naar de ligge paa Jorden alle sammen, saa komme de til Staten og sige: 5 Mill., 10 Mill., 15 Mill., nu maa Staten ud med de Penge, som hele det arbejdende Folk gennem sit Arbejde og sine Skatter har skabt. Der er selvfølgelig en Modsigelse deri, det er en ægte antisocialistisk Tankegang, jeg vil sige, det er i Virkeligheden en antisocial Betragtning, at Stat og Kommune, det offentlige, maa ikke have Foretagender, som det har økonomisk Gavn af. Vi kende den fra København, fra Antisocialismen: Gudbevares! Kommunen maa gerne bygge Hospitaler og Skoler, alt, hvad der tager Pengene ud af Kommunens Kasse, men danne Foretagender, der give Penge ind, det skulle de Herrer have sig frabedt. Det indtægtsgivende forbeholdes